

ÖNSÖZ

*Yaşantımızda, dünyayı tanımaya başladığımız andan itibaren kendimizi, mimariyi oluşturan binaların içinde buluruz. **Bina**'nın ne olduğu sorusunu herkes cevaplayabilir de **mimari** nedir sorusu akılları karıştırabilir. Bildiğimizi sanıp ta, iş onu tanımlamaya gelince zorlandığımız sözcükler vardır. Mimari sözcüğü de bunlardan birisidir. Mimari dünyasına ilk adımını atan insan için bu soru daha da önem kazanır.*

*Bizim öğrencilik dönemimizde içinden geçtiğimiz süreci, mimariyi el yordamıyla öğrenmek diye tanımlamağa kalkmak bilmem bir abartma mı olacaktır? Bize pek çok bilgiler verildi. Ama mimarinin ne olduğu sorusuna verebileceğimiz cevap herhalde, **bina yapmak sanattır** gibi, içeriği hakkında fazla bilgimizin bulunmadığı tanımsız bir şey olabilirdi. Sanat ve mimari tarihi, estetik gibi dersler aldık. Ama bunları, çok akıllı olanlarımız sayılmazsa, sınıf geçmemiz için ezberlememiz gereken, bizim dışımızda, iki boyutlu bilgiler olarak algıladığımızı hatırlıyorum. Mimari denen olgunun nerede başlayıp, hangi süreçlerden geçip, hangi etkenler altında, kimlerin katkısıyla gelişip bugünlere geldiği hakkında geniş açılı bir görüşe sahip olduğumuzu söylemek çok güçtür.*

*Bugünün kuşağına bu konuda yardımcı olmak amacıyla bu kitapçık hazırlanmıştır. Burada merak edilen bütün soru'lara cevap bulmak elbette mümkün değildir. Ama sorun'ların ne olduğu hakkında belki bir kavram oluşabilecektir. Zaten mimarinin ne olduğunu tanımlamaya kalkmak, güncel deyimle **abesle iştigal etmek**'tir. Mimari tarihi bu soruyu merak eden adamın aklını karıştırmak için iyi bir dokümandır. Akımlar, bireyler, hep kendilerine göre, birbiriyle çelişen tanımlar ortaya koymuşlar ve kendi tanımları doğrultusunda mimari eserler yaratmışlardır. Önemli olan, geleceğin mimarının kafasında **ben nasıl bir mimari yaratacağım?** sorusunu oluşturmaktır.*

Bu kitapçıkta benim kendi anılarım, bir eğitimci olarak deneyimlerim, mesleğin içeriği hakkında öğrendiklerim, mimari tarihinden yer yer alınan kesitlerle bir dizi söyleşi halinde dile getirilmiş, sonunda da mesleğe adımını yeni atanlara yararlı olabileceğini düşündüğüm bazı temel bilgiler ek olarak sunulmuştur.

Mimari kültürü edinmek için en etkin kaynağın mimari tarihi olduğuna inanıyorum. Ancak şunun da bilinmesi gerekir: Walter Gropius, Bauhaus okulunda mimari tarihini öğretmek konusuna pek yatkın değildi. Bu bilgilerin taklitçiliğe yol açıp, yaratıcılığı körleştireceğinden endişe ediyordu. Öte yanda İngiliz mimar Richard Rogers, öğrenilenleri kopya ve taklit etmekle, onlardan ders almanın farklı şeyler olduğuna işaret etmektedir.

Okullarda öğrencilere hep çalışkan olmaları telkin edilir. Oysa biz öğrencilerimizden, çalışkan olmaktan önce akıllı olmaya çalışmalarını isteriz. Nasrettin Hoca vaaz veriyor. Kadınların allık, pudra sürüp kına yakmalarının hafiflik olduğunu, caiz olmadığını söyleyince cemaattan biri karşı çıkmış,” Hoca efendi, peki ya senin hanım? Allık ta sürüyor, kına da yakıyor” deyince Hoca önce bozulmuş, sonra gülümsemiş, “Canım haspaya da yakışıyor ya!” demiş. İlkelerin, prensiplerin, kendisi doğruyu eğriyi ayırt edemeyenlerin tutunacakları dallar olduğu söylenir. Le Corbusier gibi mimarlar, başkalarının değil fakat kendi geliştirdikleri teoriler doğrultusunda mimari yaratmışlar, Nervi eserlerinde, Utzon Sydney Opera Binası’nda, öğretileri bir yana bırakıp, konunun problemini akıllıca analiz edip, en doğru çözümü bulabildikleri için başarılı olmuşlardır.

*Prof. Dr. Feyyaz Erpi
Mart 1999, Ankara*